

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August, 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47-95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

04/10697 din 24.09.18

La numărul unic 21/MA/2018

**Ministerul Apărării
Cancelaria de Stat**

Cu referire la proiectul Legii privind modificarea Legii nr. 161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război și proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea acestuia, comunicăm următoarele.

La proiectul Hotărârii Guvernului de aprobare a proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război menționăm că, reprezentarea Guvernului în Parlament este una din funcțiile Ministerului Justiției, stabilite în pct. 6 din *Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 698 din 30 august 2017*. În acest context, precum și întru asigurarea uzanțelor normative, se propune includerea ministrului justiției în lista contrasemnatarilor hotărârii date.

La proiectul legii:

1. La pct. 1 cuvintele „se expune în următoarea redacție” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins”.

2. Modificarea propusă la pct. 1 propunem a fi precedată de modificarea ce vizează tot cuprinsul legii.

3. Numerotarea elementelor structurale ale articolului unic necesită a fi revizuită deoarece nu este consecutivă.

4. În conformitate cu art. 30 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, nota informativă se semnează în modul prevăzut de legislație, de conducătorul autorității responsabile de elaborarea proiectului de act normativ sau adjunctul acestuia. Prin urmare, nota informativă urmează a fi semnată.

Secretar de stat

Nicolae EȘANU

Ex: D. Bacalim, m.262¹
Tel. 022 20-14-35; diana.bacalim@justice.gov.md

Digitally signed by Eșanu Nicolae
DN: cn=Nicolae Eșanu, o=Ministerul Justiției, ou=MD, email=Nicolae.Eșanu@justice.gov.md

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-5465 din 27.09 2018
La nr. 18-23-7505 din 20.09.2018

Ministerul Apărării

Copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul legii pentru modificarea Legii nr.161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război (număr unic 21/MA/2018), comunicăm următoarele.

Proiectul nu conține avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare și sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că redacția proiectului poate suferi ulterior modificări și completări.

În vederea excluderii neconcordanțelor între constatările expertizei anticorupție și prevederile proiectului definitivat, comunicăm că expertiza suscitată se va efectua conform Legii integrității nr.82/2017. Potrivit art.28 alin.(4) din Legea nr.82/2017 „*Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin.(2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitivare înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament.*”.

Totodată, menționăm că Centrul Național Anticorupție a emis o circulară nr.06/2-5222 din 18.09.2018 către autoritățile publice în vederea implementării și asigurării uniforme a cadrului legal ce reglementează expertiza anticorupție și promovarea în continuare a unei atitudini intolerante față de corupție (se anexează – 1 filă).

Director adjunct

L. Chireglo

Lidia CHIREOGLO

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2 - 5222 din 18.09. 2018

Autorităților publice (conform listei)

Prin prezenta, Vă informăm că la data de 07.07.2017 a intrat în vigoare Legea integrității nr.82 din 25.05.2017, lege care conține norme juridice în vederea asigurării cultivării integrității în sectorul public și a climatului de toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice din Republica Moldova.

În conformitate cu art.25 alin.(3) din lege una din măsurile de control al integrității în sectorul public de care este responsabil Centrul Național Anticorupție este expertiza anticorupție, care reprezintă identificarea în proiectele de acte legislative și normative a riscurilor de corupție, a factorilor care le generează, precum și înaintarea recomandărilor pentru înlăturarea lor.

Potrivit alin.(2) al art.28 din lege „Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative (în continuare în acest articol – autori), precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția:

- a) documentelor de politici;
- b) actelor cu caracter individual de remanieri de cadre;
- c) decretelor Președintelui Republicii Moldova;
- d) dispozițiilor Guvernului;
- e) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Republicii Moldova;
- f) tratatelor internaționale, actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional”.

Alin.(4) al art.28 statuează că „Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin.(2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitive înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament”.

Totodată, la data de 12.07.2018 a intrat în vigoare Legea nr.100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, lege care conține norme juridice care sunt aplicabile activității de legiferare a unui act normativ.

Potrivit art.35 alin.(1) „Expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament”, iar potrivit art.34 alin.(1) „Expertiza proiectului de act normativ este efectuată concomitent cu avizarea și consultarea publică”.

În această ordine de idei, normele care reglementează etapa de efectuare a expertizei anticorupție (Legea nr.100/2018 în corelare cu Legea nr.82/2017) sunt interpretate în unele cazuri în mod confuz de către autorii proiectelor de acte normative solicitând efectuarea expertizei anticorupție concomitent cu etapa de avizare și consultare publică a proiectului de act normativ.

Ținând cont de impactul și obiectivele expertizei anticorupție (prevenirea manifestărilor de corupție prin excluderea factorilor de risc din proiecte; informarea autorilor și a publicului larg cu privire la factorii de risc și riscurile de corupție identificate în proiecte; precum și oferirea garanțiilor suplimentare de desfășurare a procesului legislativ în interesul cetățenilor și în interesul public), efectuarea expertizei anticorupție concomitent cu etapa de avizare a proiectului va diminua din rolul și din scopul expertizei anticorupție prevăzut și în art.35 alin.(1) din Legea nr.100/2017 (în special, prevenirea apariției unor reglementări care ar favoriza corupția) și este în contradicție cu art.28 alin.(4) din Legea integrității nr.82/2017 care statuează efectuarea expertizei anticorupție „doar asupra proiectului definitivat”.

În această ordine de idei, în contextul implementării uniforme a cadrului legal ce reglementează expertiza anticorupție și promovarea în continuare a unei atitudini intolerante față de corupție, solicităm respectuos remiterea în adresa Centrului Național Anticorupție, în vederea efectuării expertizei anticorupție doar a proiectelor definitivat în baza propunerilor și obiectivelor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.

Totodată, pe această cale, intervenim cu rugămintea de a nu înainta Guvernului Republicii Moldova proiecte de acte normative fără a fi supuse expertizei anticorupție cu eludarea cadrului legal care reglementează obligativitatea efectuării acesteia asupra tuturor proiectelor de acte normative, cu excepțiile expres stabilite (art.28 alin.(2) din Legea integrității nr.82/2017).

În final, ținând cont de prevederile punctului 40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610 din 03.07.2018, solicităm respectuos **Ministerului Justiției** înaintarea, în regim prioritar, conform procedurii legale, spre examinare Guvernului proiectul de lege cu privire la modificarea Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative în partea ce ține de art.34 și art.35 *prin completarea acestuia cu prevederi care ar asigura efectuarea expertizei anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiectivelor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.*

Astfel, ajustarea Legii nr.100/2017 la Legea integrității nr.82/2017 va asigura atingerea unuia din obiectivele principale ale expertizei anticorupție de prevenire a apariției unor reglementări care ar favoriza corupția și oferirea garanțiilor suplimentare de desfășurare a procesului legislativ în interesul cetățenilor și în interesul public.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

Sinteza obiecțiilor și propunerilor
hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
Legii nr.161/2017 privind regimul mormintele și operele comemorative de război
(număr unic 21/MA/2018)

Nr	Autorul obiecției / propunerii	Conținutul obiecției / propunerii	Rezultatul examinării obiecției / propunerii
1.	Ministerul Afacerilor Internet (aviz nr.44/22-1223 din 24.09.2018)	Lipsa de obiecții și propuneri	
2.	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (aviz nr.05/2- 07/3314 din 28.09.2018)	Lipsa de obiecții și propuneri	
3.	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (aviz nr.101/3/041- 10722 din 26.09.2018)	Lipsa de obiecții și propuneri	
4.	Ministerul Justiției (aviz nr.04/10697 din 24.09.2018)	Reprezentarea Guvernului în Parlament este una din funcțiile Ministerului Justiției, stabilite în pct.6 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.698 din 30 august 2017. În acest context, precum și întru asigurarea uzanțelor normative, se propune includerea ministrului justiției în lista contrasemnatarilor hotărârii.	<i>Se acceptă</i> Ministrul justiției a fost inclus în lista contrasemnatarilor.
		La pct.1 cuvintele „se expune în următoarea redacție” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins”.	<i>Se acceptă</i> Pct.1 a fost modificat.
		Modificarea propusă la pct.1 propunem a fi precedată de modificarea ce vizează tot cuprinsul legii.	<i>Se acceptă</i> Modificările au fost operate.
		Numerotarea elementelor structurale ale articolului unic necesită a fi revizuită deoarece nu este consecutivă.	<i>Se acceptă</i> Numerotarea a fost revizuită.
		În conformitate cu art.30 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă se semnează în modul prevăzut de legislație, de conducătorul autorității responsabile de elaborarea proiectului de act	<i>Se acceptă</i>

		normativ sau adjunctul acestuia. Prin urmare, nota informativă urmează a fi semnată.	
5.	Centrul de Implementare a Reformelor (aviz nr.35-05-7692 din 26.09.2018)	<p>Rezumând informațiile conținute în nota informativă la proiect, obiectivul urmărit prin adoptarea acestuia este de a exclude din lege menționarea expresă a statutului entității care urmează să exercite competența în domeniul respectiv.</p> <p>Considerăm această abordare ca fiind una argumentată nu doar din punctul de vedere al necesității de a raționaliza structura sistemului administrativ al Ministerului Apărării, în corespundere cu obiectivele Strategiei privind reforma administrației publice și a principiilor de organizare și funcționare a administrației publice centrale de specialitate, statuate de Legea nr.98/2012, ci și din punctul de vedere al flexibilității oferite de Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern în exercitarea de către Guvern a competenței de constituire, reorganizare și dizolvare a structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor, în funcție de necesitățile de implementare a Programului său de activitate și a politicii de stat pe care o promovează în domeniile sale de competență.</p> <p>Însă modificările propuse în proiectul prezentat spre avizare nu vor atinge obiectivul propus, deoarece redacția art.5 din proiect stabilește expres că Oficiul pentru memorie militară este o subdiviziune structurală din cadrul sistemului administrativ al Ministerului Apărării. Aceasta înseamnă, inclusiv prin prisma prevederilor Legii nr.98/2012, că acest Oficiu urmează a fi organizat în sistemul administrativ al ministerului ca o structură organizațională distinctă cu personalitate juridică, ceea ce în esență nu modifică spectrul de acțiuni ce urmează a fi realizate pentru punerea în aplicare a Legii nr.161/2017 și menține situația existentă referitoare la entitatea responsabilă de exercitarea competenței stabilite de art.7 din această lege.</p> <p>Pentru atingerea obiectivului propus proiectul necesită a fi revizuit fie prin stabilirea în competența Guvernului să desemneze autoritatea competentă să exercite atribuțiile stabilite în art.7 din Legea nr.161/2017, fie prin stabilirea expresă în lege a structurii organizaționale din sfera de competență a Ministerului Apărării. În ce privește cea de-a doua opțiune, reieșind din informațiile conținute în nota informativă această structură ar urma să fie Instituția publică „Centrul de Cultură și Istorie Militară”. În această situație Ministerul Apărării urmează să efectueze o analiză și să vină cu soluții privind posibilitatea exercitării competențelor stabilite de Legea nr.161/2017 de către o instituție publică, care, prin prisma</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p>Proiectul a fost revizuit prin stabilirea în competența Guvernului să desemneze autoritatea competentă pentru asigurarea regimului mormintelor și operelor comemorative de război și să exercite atribuțiile stabilite în art.7 din Legea nr.161/2017.</p>

		prevederilor art.32 din Legea nr.98/2012 nu poate exercita prerogative de putere publică, precum și eventual cu forme de organizare juridică a Centrului de Cultură și Istorie Militară.	
6.	Ministerul Finanțelor (aviz nr.07/4-04/571 din 12.10.2018)	<p>Potrivit art.1 pct.1 din proiectul de lege, se propune modificarea art.5, conform căruia Oficiul pentru memorie militară este o subdiviziune structurală din cadrul sistemului administrativ al Ministerului Apărării.</p> <p>Totodată, conform notei informative, Oficiul urmează a fi inclus în structura organizațională a viitoarei Instituții publice „Centrul de Știință și Istorie Militară”, care urmează a fi creată prin comasarea Instituției publice „Centrul de Cultură și Istorie Militară” și Oficiul național pentru memorie militară. Așadar, potrivit art.32 din Legea nr.98 din 4 mai 2012 privind administrația publică centrală de specialitate, pentru realizarea unor funcții administrative, sociale, culturale, de învățământ și a altor funcții de interes public cu caracter necomercial în sfera de competență, ministerele pot crea instituții publice.</p> <p>În același timp, modificarea propusă la art.5 contravine prevederilor art.29 din Legea prenotată, întrucât nu poate exista o subdiviziune distinctă în sistemul administrativ al Ministerului Apărării, ținând cont de misiune, importanța, volumul, complexitatea și specificul funcțiilor pe care le realizează Oficiul pentru memorie militară.</p> <p>Prin urmare, proiectul urmează a fi revizuit prin stabilirea competenței entității responsabile, reieșind din realizarea atribuțiilor stabilite de art.7 din Legea nr.161/2017.</p>	<p><i>Se acceptă</i></p> <p>Proiectul a fost revizuit prin stabilirea în competența Guvernului să desemneze autoritatea competentă pentru asigurarea regimului mormintelor și operelor comemorative de război și să exercite atribuțiile stabilite în art.7 din Legea nr.161/2017.</p>
7.	Cancelaria de Stat	A comunicat despre lipsa de obiecții și propuneri la subiect.	
8.	Centrul Național Anticorupție (aviz nr.06/2-3465 din 27.09.2018)	Nu s-a expus asupra subiectului, făcând referire la circulara nr.06/2-5222 din 18.09.2018.	

Ministru

Eugeniu STURZA